

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-36468 צים ואח' נ' אטד ואח'

לפני כבוד השופט אביים ברקאי

התובע והנתבע שכנגד: רני צים

נגד

הנתבע והתובע שכנגד: יובל אטד

ב"כ התובע והנתבע שכנגד: עו"ד ליאור פרי
ב"כ הנתבע והתובע שכנגד: עו"ד ד"ר רוי בר קהן; עו"ד הראל דדון סירקיס

פסק דין

חלק ראשון – סיפור המעשה; מי ומי בהליך; פירוט הנושאים שיידונו בפסק

הדין

1. סיפור המעשה בקליפת אגוז

1.1. עניינו של פסק הדין הוא תביעה על סך של 311,629 ₪ ותביעה שכנגד על הסך של 500,000 ₪ במסגרת יחסים עסקיים בין התובע לנתבע. התובע עותר להשבת סך של 70,000 דולר ארה"ב אותן מסר כמקדמה ניתנת להשבה (REFUNDABLE) בכפוף לבדיקת השקעה בחברה בניהול ובהחזקת הנתבע. מנגד עותר הנתבע בתביעה שכנגד לפיצוי בסך של 500,000 ₪ (לצרכי אגרה) בגין נזקים שנגרמו לו משלא בוצעה השקעה בחברה. כאן המקום לציין שהחברה עצמה בהליכי פירוק.

1.2. התובע, איש עסקים, בא בדברים עם הנתבע על מנת לבחון אפשרות של השקעה בחברה שבבעלותו ובניהולו. ההשקעה המיועדת עמדה על הסך של 700,000 דולר ארה"ב. התובע נפגש עם הנתבע במשרדו (של התובע) ויחד חתמו על פתק על הסכמות להשקעה בהיקף של 700,000 דולר ארה"ב, בכפוף לבדיקת נאותות, שתכונה להלן DD, קרי due diligence.

1.3. עוד הסכימו על העברת מקדמה בסך של 70,000 דולר כנגד ערבות אישית של הנתבע. אשר יוחזרו ככל שבדיקת הנאותות לא תעלה יפה, וכפי שנרשם בפתק - "refundable אם לא עובר DD כנגד ערבות אישית יובל אטד". בסמוך לכך חתם הנתבע על ערבות אישית להשבת סכום המקדמה אשר כונה הפעם – "דמי רצינות". באותה ערבות אישית נקבע כי היא "בלתי מסויגת ובלתי מותנית" וזאת "ככל שתוצאות בדיקת הנאותות של רני צים בקשר להסכם רכישת המניות לא יהיו לשביעות רצונו של רני צים עקב אי התאמות למצגים שהועברו באמצעים האלקטרוניים שהוצגו בפני רני צים ו/או שבמהלך בדיקת הנאותות התגלה מידע שלא נמסר ע"י יובל אטד/ החברה שיש בו להשפיע על כדאיות העסקה".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36468-05-17 צים ואח' נ' אטד ואח'

1.4. בתום בדיקות הנאותות החליט התובע לא לרכוש את החברה ועל כך עוד יורחב להלן. החברה לא השיבה את המקדמה. גם הנתבע לא השיב את הסכום למרות התחייבותו. כפי שהוצג – הנתבע התחמק מהשבת הסכום תוך שהוא שולח מסרונים דוגמת - **"עובד לארגן לכם את הכסף"** או **"אני מעריך שכבר בשבוע הבא אוכל להשיב לכם את המקדמה"** או **"אנו ממתינים לסכום גדול"** ועוד.

1.5. התובע הודיע שלא ירכוש את החברה ביום 14/9/16. כפי שהוצג, לפחות החל מיום 20/11/16 דחה הנתבע את נציגו של התובע ב"לך ושוב", תוך מתן תשובות שחלקן צוטט לעיל. בחודש פברואר 2017 הוסכם בין הצדדים שהסך של 70,000 דולר יושב בשלושה תשלומים חודשיים החל מיום 25/4/17 וכן יישאו ריבית שנתית בשיעור של 8% מיום 1/10/16.

1.6. בשלב מסויים נקשר הסכם לפיו הסך של 70,000 דולר יושב בשלושה תשלומים נושאי ריבית. ההסכם נשא את הכותרת "הסכם הלוואה" אך בפועל התייחס כולו להשבת הסך של 70,000 דולר. על נושא זה של השבת הסך של 70,000 דולר בשלושה תשלומים עוד ייסוב חלק נכבד מפסק הדין להלן.

בשלב זה ייאמר שהנתבע מבקש להתייחס להסכם כאל הסכם הלוואה נפרד העומד בפני עצמו ומכאן ערבותו בטלה. בפועל – חבותו של הנתבע קמה מהערבות והתשלום הראשון בסך של 70,000 דולר. ההסכם מדבר אך ורק על פריסת התשלום לחברה לשלושה תשלומים ואין מדובר בהסכם הלוואה נפרד. כך ניתן ללמוד מההצעה של הנתבע להשיב את הסך של 70,000 דולר בפריסה. כך ניתן ללמוד גם מהתכתבות המסרונים. ומעבר לכך - כבר במבוא להסכם נרשם (ההדגשה לא במקור) – **"והואיל ולאחר בדיקות נאותות של המלווה הוחלט לסיים את המו"מ ולא להשקיע בלווה ואי לכך הלווה נזקק להשבת דמי הרצינות למלווה"**.

1.7. השבת הסך של 70,000 דולר בשלושה תשלומים כמובן לא שחררה את הנתבע מהערבות לתשלום. למען הסר ספק ייאמר שגם בהסכם מיום 31/1/17 נרשם במפורש שככל שהלווה לא יפרע את מה שכינו "ההלוואה במלואה ובמועדה" אזי **"יפעל המלווה באופן מיידי למימוש הערבות האישית של הלווה"** (סעיף 5 להסכם שכונה "הסכם הלוואה"). ובנוסף – ככל שיושב מלוא הסכום אזי הערבות האישית "עבור תשלום דמי רצינות... בטלה ומבוטלת" (סעיף 7 להסכם).

1.8. אם לא די בכל שהנתבע התחמק מלהשיב את הסך של 70,000 דולר, הרי גם כאשר נעתרו לבקשתו להשיבם בשלושה תשלומים – הוא התחמק פעם נוספת מתשלום. הבקשה לחלק את השבת דמי הרצינות לשלושה תשלומים החל מיום 25/4/17 "קנתה" לנתבע זמן נוסף להתחמק מתשלום, זאת בתרגיל הונאה מתוכנן של הנתבע. כפי שאף הנתבע העיד – **"לקנות זמן, לקנות זמן..."** החברה חתמה על הסכם הלוואה כדי לקנות זמן... מעולם, מעולם לא וויתרתי על הטענות שהיו לי כלפי רני צים".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36468-05-17 צים ואח' נ' אטד ואח'

1.9. ואכן משהתרגיל המשפטי של "קניית זמן" הצליח וכשהגיע יום התשלום שב והתחמק הנתבע ולא שילם הנתבע דבר אלא הודיע שהחברה נכנסה להליכי פירוק.

1.10. לאחר מכן המשיך הנתבע להתחמק מתשלום עד אשר גיבש לעצמו טענת הגנה משולשת: ראשית טען הנתבע כנגד ערבותו - שכלל לא ערב להשבת הכספים, שכן מדובר בהלוואה ולא בדמי הרצינות. כך ממש; שנית טען הנתבע כנגד ערבותו - שהערבות הותנתה בכך שהסירוב להשקעה ייעשה בתנאים מסוימים, ותנאים אלה לא התקיימו. לדבריו - התובע נסוג מההשקעה מסיבותיו שלו שאינן קשורות לנתבע; שלישית טען הנתבע כנגד ערבותו - שהוא בכלל זה שניזוק ונגרמו לו הפסדים מכך ש"הסכם ההשקעה", כפי שהוא מכנה את אותה תרשומת בפתק האמור לעיל, לא הוצא אל הפועל.

1.11. מכאן התביעה והתביעה שכנגד.

הערת מעבר - אין בתיאור דלעיל כדי להביא מלוא הטענות והראיות שהובאו בהליך ואולם די בכך על מנת להציב המסד להמשך פסק הדין.

2. מי ומי בהליך ושלושת העדים שנשמעו

2.1. התובע הוא איש עסקים שהתעניין בהשקעה בחברת צ'יינה ביי גרופ לימיטד (China Buy) חברה המאוגדת בהונג קונג ואשר הנתבע הוא מנהלה ובעל השליטה בה, כמו גם בצ'יינה ביי ישראל בע"מ.

2.2. הנתבע הוא כאמור בעל השליטה בחברה צ'יינה ביי גרופ לימיטד. לפי תיאורו - החברה מבוססת על רעיון שלו ושל בעל מניות נוסף, בשם זאנג. הוקמה ונבנתה כבעלת פעילות בינלאומית באמצעות מספר רב של דומיינים שרכשה בכל רחבי העולם וכן מספר רב של הסכמי זיכיון עם מפעילים מקומיים בקניה, קרואטיה, טנזניה, רומניה, צ'כיה פולין וטורקיה. החברה הפעילה אתר אינטרנט שיועד כפלטפורמה למסחר אלקטרוני בינלאומי. החברה פעלה בעזרת השקעות של הנתבע, "גיירה" כלשון הנתבע יחד עם אותו מר זאנג את חג הרווקים הסיני החל ביום 11/11 מידי שנה ופנתה למשקיעים שונים. החברה אף נקשרה בהסכם לקמפיין שיווק עם ערוץ 10 ואף גייסה, לטענת הנתבע, 1.4 מיליון דולר ארה"ב לפי שווי חברה של 4.4 מיליון דולר לפני ההשקעה. בשלב מסוים פנו אל החברה, לדברי הנתבע, משקיעים שונים. אחד מהם הוא התובע.

2.3. במסגרת ההליך העידו שלושה: התובע, הנתבע וכן מטעם התובע מר עודד דולינסקי, סמנכ"ל הכספים של חברת רני צים מרכזי קניות בע"מ.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-36468 צים ואח' נ' אטד ואח'

3. הנושאים בהם יעסוק פסק הדין – תוכן עניינים

- 3.1. סעיף 4 לפסק הדין - תחילת הקשר בין הצדדים, התרשומת בכתב יד ותנאיה - כל אלה יובאו בסעיף 4 לפסק הדין.
- 3.2. סעיף 5 לפסק הדין - התובע ערך בדיקות שבסיומן הודיע שלא ישקיע כספים בחברת China Buy. על כך יתואר בסעיף 5 לפסק הדין.
- 3.3. סעיף 6 לפסק הדין – עם הודעת התובע לפיה לא ישקיע בחברה, נדרשה השבת הסך של 70,000 דולר. על כך ועל הודאתו של הנתבע בחוב תוך ניסיונות לדחות את השבתו יורחב בסעיף 6 לפסק הדין.
- 3.4. סעיף 7 לפסק הדין - לבקשת הנתבע הוסכם שהחוב יושב בשלושה תשלומים, ובשיהוי ניכר כך שהראשון בתשלומים יהיה רק ביום 25/4/17. קרי למעלה משבעה וחצי חודשים לאחר מועד ההודעה מטעם התובע. על כך ועל העובדה שאין מדובר בהסכם המפטיר את הנתבע מערבותו יובא הדיון בסעיף 7 לפסק הדין.
- 3.5. סעיף 8 לפסק הדין – הנתבע המשיך להתחמק מתשלום חובו, וכאשר הגיע המועיד הנדחה לתשלום הודיע שהחברה נכנסה להליכי פירוק. רק מאוחר יותר התגבש הטיעון לפיו אינו חב בהשבת הסך של 70,000 דולר. על כך בסעיף 8 לפסק הדין.
- 3.6. סעיף 9 לפסק הדין - ביחס לתביעה שכנגד - אין לקבל הטענות הכלליות, שלא הוכחו כלל, בדבר נזקים שנגרמו לנתבע. על כך בסעיף 9 לפסק הדין.
- 3.7. סעיף 10 לפסק הדין - דיון בסכום חובו של הנתבע יובא בסעיף 10 לפסק הדין.

חלק שני – דיון בסוגיות פסק הדין

4. תחילת הקשר בין הצדדים

- 4.1. ביום 4/8/16 התקיימה פגישה בין התובע לנתבע ובה נכתבה ונחתמה תרשומת, אשר כונתה לעיל "הפתק" ואשר אליה מתייחס הנתבע כאל הסכם השקעה. לתרשומת זו ולמה שאירע לאחריה עוד תובא התייחסות נרחבת בהמשך פסק הדין. בשלב זה ייאמר שלטענת הנתבע כבר ביום 30/5/16 החל משא ומתן בין הצדדים ובמהלכו נחשף התובע לרזי החברה ולפעילותה וזוכה לקבל את כל המידע אותו דרש. אין חולק שהיו מגעים בין הצדדים, אך יש חולק ביחס ל"כל המידע" שנמסר לתובע.

- 4.2. הנתבע מצידו אינו מציג תרשומת מסודרת של "כל המידע". התובע מודה שבתחילה קיבל מה שהוא כינה מצגת, ומציין שזו מצגת המלמדת על רווחים עתידיים של "מאות מיליוני דולרים". לדבריו – היה חייב לערוך בדיקת נאותות וכלשונו "זה חלק מתהליך, זה כמו שעכשיו אני אפגש אתך ואני אספר לך שיש לי חצי מדינת ישראל, אתה יודע אם זה נכון או לא נכון, אתה לא יכול

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-36468 צים ואח' נ' אטד ואח'

לדעת, אני אמרתי (ע"מ 38 לפרוטוקול). איש הכספים של התובע, עודד דולינסקי, זוכר אף הוא אקסל וכן שוכר שהתקבל אוסף מסמכים ב"דרופבוקס". על מנת להבהיר ייאמר שבעת כתיבת פסק דין זה ניתן לאחסן קבצים מחוץ למחשב, במה שמכונה "אחסון בענן" ובדומה להחסן נייד. ובמילים פשוטות – "תיקיית" מסמכים. אך איש הכספים אינו זוכר מתי התקבלו המסמכים – האם לפני חתימת הפתק או לאחריו וכלשונו - **"אני לא זוכר, כמו שאמרתי זה היה ב- 2016 אני באמת לא זוכר מתי עבר החומר אם לפני מה הגיע מתי אני לא זוכר"** (פר' ע"מ 22, וכן ר' ע"מ 24). ובע"מ 28 העיד איש הכספים כך: **"יכולה להיות סיטואציה, עוד פעם אני לא זוכר מתי זה עבר, זה לא נחתם באותו מועד היו מספר ימים, יכול להיות שאחרי שנחתם הניר עבר הדרופבוקס, אני עוד פעם לא זוכר אבל זה לא נחתם באותו יום וזה חשוב"**. כך או כך – היה ברור שהתובע מתכוון לבחון השקעה בחברה וזאת בדרך של בדיקת החברה עצמה וכלשונו (ע"מ 40 לפרוטוקול, ההדגשות לא במקור): **"אני לא זוכר אם אני פניתי ליובל או שהוא פנה אלי או לא משנה מה אבל הייתה פגישה שבפגישה סיפרו לי שיש חברה שעובדת ומוכרת והיא מותג וכל הדברים האלה, אני יש לי הרבה חברות בארץ ואני מנהל החזקות ובדקנו את העסקה הזאת, היה רעיון להיכנס ולבדוק את העסקה הזאת, אין לי אינטרס, בוא נגיד ככה, אם לא היה מעניין אותי לבדוק את העסקה מה אני מרוויח מזה, מה האינטרס שלי להיכנס (לא ברור) ולשים מקדמות שאם אני לא נכנס לעסקה איפה הרווח שלי?"**

4.3. הנתבע מבקש לטעון שהעביר לתובע מסמכים עוד טרם ניסוח אותו פתק השקעה ואולם - הנתבע לא הציג בתצהירו העתק מאותו קובץ דרופבוקס שנשלח והמועד בו נשלח. הנתבע לא הציג מלוא המסמכים שלטעמו העביר לתובע, ככל שהעביר. הנתבע מתבסס, גם בסיכומיו, בעיקר על אמירות שונות שנאמרו במהלך החקירה הנגדית. הנכון הוא לקבוע שאם אכן היו מועברים מלוא המסמכים הנדרשים עוד טרם חתימת פתק ההשקעה, או אפילו מירב המסמכים ועיקרם, היה הנתבע מציג זאת בראיותיו. כך לא נעשה.

4.4. ההסכמות שהועלו בכתב יד על פתק

ביום 4/6/2016 נוסחה בכתב יד על גבי דף תרשומת, ההסכמה שנוסחו יובא במלואו להלן. באותו הסכם כונתה בדיקת הנאותות (due diligence) באותיות D.D ונוסחו הוא כדלקמן:

"10% לפי השקעה 4.4 לפני הכסף (מיידית) (כ-700\$)

10% אופציה לשנתיים לפי \$10

10% אופציה לשנתיים וחצי לפי \$10 (עם זכות סירוב) – המוקדם מביניהם.

*** כסף ל – D.D**

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36468-05-17 צים ואח' נ' אטד ואח'

מקדמה 70K דולר refundable אם לא עובר DD כנגד ערבות אישית יובל אטד

_____[חתימה אישית]"

_____[חתימה אישית]

הפסקה הרלוונטית לדיון היא הפסקה האחרונה בה נרשם – "כסף ל – D.D – מקדמה 70K דולר refundable אם לא עובר DD כנגד ערבות אישית יובל אטד". כלומר – הוסכם שתשולם מקדמה על סך של 70,000 דולר ארה"ב, אך עוד הוסכם שזו תהיה ניתנת להשבה כנגד ערבות אישית של הנתבע. כאן המקום להדגיש שממילא כל התרשומת נחתמה באופן אישי על ידי התובע ועל ידי הנתבע.

4.5. הנתבע טוען שהאמור לעיל מהווה הסכם השקעה. במלוא הכבוד אין לקבל טענה זו. המסמך שנוסח בכתב יד, בקיצורי מילים ומונחים לא מגדיר את מלוא תנאי ההשקעה. המסמך אינו מסוים דיו ואינו ניתן לאכיפה וזאת אפילו היו רוצים הצדדים לאוכפו. וכך למשל:

- כפי שאף הנתבע ציין, עלתה בקשה עסקית למינוי דירקטור מטעם התובע;
- כפי שאף הנתבע ציין, עלתה בקשה עסקית לזכות וטו מצד התובע על עסקאות עם בעלי עניין;
- כפי שאף התובע ציין – עלתה בקשה מצד התובע למנגנון איסור מכירת מניות;
- לא נרשם מועד השקעת סכומי הכסף;
- לא נרשם דבר ביחס לקשר בין החברה בהונג קונג לבין החברה בישראל, נושא שעלה אכן בבדיקת הנאותות;

- ובנוסף - לא ברור מי הם בעלי המניות האחרים בחברה, נושא שעלה גם בבדיקת הנאותות, לא ברור מה מערך ההסכמים של החברה, מה הקשר בין החברה בהונג קונג לחברה הישראלית, ונושאים נוספים שעלו בבדיקת הנאותות.

4.6. כתב הערבות

לאחר מכן חתם הנתבע על כתב ערבות אישית. נוסחו של כתב הערבות יובא להלן בהרחבה, גם אם לא במלואו, וזאת בשל חשיבות הפרטים שבו:

"אני הח'מ יובל אטד, ת.ז. _____, ערב בזאת באופן אישי, מוחלט, בערבות בלתי מסויגת ובלתי מותנית בסכום של 70,000 דולר ארה"ב (שבעים אלף) כולל מע"מ לפי שער היציג של בנק ישראל הידוע ביום 7/8/16 אשר עומד על סל של 3,821 ₪ לדולר אחד ארה"ב (להלן: "תשלום דמי הרצינות") אותם קיבלה חברת צ'יינה ביי גרופ לימיטד (להלן: "החברה") מרני צים אחזקות בע"מ בגין הסכם העקרונות שנחתם בין החברה באמצעותי לבין רני צים מיום ה – 04.08.15 (להלן: "הסכם רכישת המניות") לפיו ככל שתוצאות בדיקת הנאותות של רני צים בקשר להסכם רכישת המניות לא יהיו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-36468 צים ואח' נ' אטד ואח'

לשביעות רצונו של רני צים עקב אי התאמות למצגים שהועברו באמצעים האלקטרוניים שהוצגו בפני רני צים ו/או שבמהלך בדיקת הנאותות התגלה מידע שלא נמסר ע"י יובל אטד/ "החברה" שיש בו להשפיע על כדאיות העסקה (להלן: "תנאי הסף") ובעקבות כך יודיע לי רני צים כי אינו חפץ לבצע את הסכם רכישת המניות אז הנני מתחייב באופן אישי תוך 7 ימים מהודעתו של רני צים להשיב לו באופן מידי את תשלום דמי הרצינות ולהבטחת התחייבות וכתב ערבות זה הנני מתחייב כי:

1. ערבותי זו הינה בלתי חוזרת ובלתי מוגבלת בזמן ולא ניתנת לביטול בלא הסכמת רני צים מראש ובכתב.

2. ערבותי זו חלה אף לגבי כל שינוי, תוספת, תיקון ונספח להסכם רכישת המניות ו/או כל מסמך אחר שיבוא במקומו ו/או בנוסף לו, בין אם נעשו בכתב ובין אם בע"פ, בין אם הובאו לידיעתי ובין אם לאו, לרבות שינויים יסודיים [ההדגשות לא במקור].

3. ערבותי זו חלה לגבי כל תקופת בדיקת הנאותות של הסכם רכישת המניות ועד לפירעון מלא של תשלום דמי הרצינות על ידי או על ידי החברה כאמור בכתב ערבות זה או לחילופין ערבות זו תפסיק לחול אם יודיע לי רני צים בכתב כי בדיקת הנאותות של הסכם רכישת המניות הינה עומדת בתנאי הסף ובמקרה זה תשלום דמי הרצינות ישמש מקדמה עבור הסכם רכישת המניות.

"....."

בסופו של יום הודיע התובע לנתבע עם תום בדיקת הנאותות מבחינתו, כי לא ישקיע בחברה. למרות זאת לא הושב הסך של 70,000 דולר ארה"ב. ועל כך בפסקה הבאה.

5. בדיקות התובע והודעתו לפיה לא ייקשר בעסקה עם הנתבע

5.1. הבדיקות שערך התובע גילו מידע שיש בו כדי להשפיע על כדאיות העסקה – חשיפה למיסוי
(א) התובע ערך בדיקת נאותות לחברה. הוצגו עשרות דפים של פניות לנתבע ותשובות מהנתבע. תשובות שעל טיבן עוד יורחב להלן. עוד הוצג שאת התובע ליוו בבדיקת הנאותות הן משרד עוה"ד נשיץ, ברנדס אמיר והן משרד רוה"ח ארנסט יאנג. בסופן של יום ולאחר כחודש של התכתבויות החליט התובע לא להיקשר בעסקה עם הנתבע ולבקש השבת הסך של 70,000 דולר ארה"ב שנמסר.

(ב) פסק הדין יכול היה להמשיך בשלב זה ישירות לשלב הבא בו התחמק הנתבע מהשבת הסך של 70,000 דולר ארה"ב. יודגש שהתובע היה ממילא רשאי לא להמשיך בעסקה וזאת ככל

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-36468 צים ואח' נ' אטד ואח'

שהגיע למסקנה "שבמהלך בדיקת הנאותות התגלה מידע שלא נמסר ע"י יובל אטד/החברה" שיש בו להשפיע על כדאיות העסקה".

כלומר – על מנת לא להמשיך לכריתת הסכם - די בכך שהתגלה מידע שיש בו כדי להשפיע על כדאיות העסקה ודי בכך שמידע זה לא נמסר. אף אין חובה שיוכח שהנתבע פעל בזדון או במכוון להסתרת מידע. די במידע חדש רלוונטי המשפיע על העסקה – כדי להביא לכך שזו לא תיקשר. ובענייננו אכן הובהר על ידי התובע שבין היתר התגלתה חשיפה משמעותית למיסוגי, חשיפה לכך שייקבע שהכנסות החברה "נבעו והתקבלו בישראל"; עוד קמה חשיפה לתשלום מע"מ בעבור שירותים שניתנים לברה בהונג קונג; עוד קמה חשיפה לתשלום מיסי ייבוא בישראל – וזאת מכיוון שלקוח המזמין בישראל נמצא בקשר מול חברת הבת בישראל – חברה שהתברר שאין לה הסכם עם החברה בהונג קונג.

(ג) די בכך, אפוא, שהתובע גילה מידע שיש בו להשפיע על כדאיות העסקה - על מנת שלא ייקשר בעסקה. עם זאת יובאו להלן דוגמאות רבות לאי שיתוף פעולה מצד הנתבע, אי מסירת מידע ואולי אף הסתרת מידע מצד הנתבע – כאשר די גם באלה כדי להביא לכך שלא תיקשר עסקה.

עם זאת בנסיבות העניין ואף למעלה מהנדרש יפורט עד כמה הנתבע התחמק ממסירת מידע וסירב למסור נתונים. פירוט זה יובא לאור טענתו המיתממת של הנתבע כאילו הוא זכאי לא להשיב את הסך של 70,000 דולר ואף טוען שדווקא התובע הפר את "הסכם ההשקעה".

5.2. חמור ביותר – לא ברור מי בעלי המניות של החברה ומה עלה עם "המשקיעים" הקודמים –

והתובע מסתיר זאת. כך ממש

פעם אחר פעם דרש הנתבע סך של 700,000 דולר ארה"ב "להשקעה". פעם אחר פעם התחמק ממתן מידע, כפי שפורט גם לעיל. אך אפילו הדבר הבסיסי שכל איש עסקים הגון חייב להציג – נעדר מהתנהלות הנתבע. התובע ביקש אישור והסכמים עם בעלי מניות. ביקשה וקיבלה הסברים שונים שאולי טובים להדיוטות בשלב שיחת טרקלין אך לא לאיש עסקים המבקש להשקיע או לקבל 700,000 דולר:

- וכך בין "בעלי המניות" נמצאו שני בעלי מניות – הם "הסטודיו לעיצוב". כמה מניות יש ברשותם? איש לא יידע. הם "קיבלו ביחד 1%... עבור שירותי עיצוב". 1% שמהווים כמה מניות? מה שיעור המניות בעת ההשקעה? כיצד דוללו?
- ובנוסף קיים משקיע, בשם דוד בר שהשקיע 500,000 דולר. כך נטען. אך הסכם ההשקעה שלו לא הומצא. הנתבע הבטיח להמציא את הסכם ההשקעה. ומה על רישום מניותיו? לכך אין תשובה.
- ועוד משקיעים נוספים שהשקיעו סכומי כסף - הקצאת המניות שלהם לא הושלמה. כך טען הנתבע.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36468-05-17 צים ואח' נ' אטד ואח'

- כאשר ביקש התובע אישור עורך דין החברה ביחס לבעלי המניות – גם כאן החל הנתבע להתחמק. כאן יודגש שאישור עו"ד בדבר בעלי מניות החברה, בעיקר כאשר מדובר בחברה הרשומה מחוץ לישראל. והנה כאשר ביקשו נציגי התובע – "חוות דעת של עורך דין בהונג קונג לגבי דברים בסיסיים (החברה קיימת, רשומה ושהמניות המוקצות נרשמו כדין וחופשיות)" – לא טרח התובע להמציא אישור כזה. הנתבע השיב בכתב, כמעט כלאחר יד – "החברה קיימת כדין וישנם כל המסמכים המעידים על כך". ואולם המסמכים לא "מעידים" על בעלי המניות, וגם לכך תשובה לתובע – "המניות של המשקיעים טרם הוקצו בפועל ותהליך ההקצאה שלהם יושלם בשבועות הקרובים" (תשובות בדוא"ל מיום 24/8/2016). בהמשך נעתר הנתבע ומואיל לשאול את עורך דינו. וכלשונו – "אשאל את עורך הדין בהונג קונג על כך, אך כאמור יש לכם מסמכי חברה רשמיים ובתוקף מהרשויות בהונג קונג".

דרכו של הנתבע, במלוא הכבוד, מעט פתלתלה. בשלב ראשון הוא טוען שקיימים משקיעים נוספים. אך בשלב שני הוא טוען שהמשקיעים הנוספים טרם נרשמו ולא הושלם הליך ההקצאה. ובשלב השלישי – הוא מפנה את התובע ל"מסמכי חברה רשמיים מהרשויות בהונג קונג", מסמכים שממילא אינם כוללים משקיעים שלא הושלמה לגביהם הקצאת המניות.

ותוך זאת – מבקש, דורש ולוחץ הנתבע שהתובע יעביר סך של 700,000 דולר. במהירות. כפי שירחב להלן.

5.3. ועוד על התחמקות התובע מלמסור פריטים וחוות דעת בדבר בעלי המניות בחברה

(א) ככלל, אדם המשקיע בחברה כנגד מניות – הוא מצפה שהמניות יוקצו לו. זאת ועוד, ערכן של המניות הוא נגזרת כמובן של חלקן מכלל המניות שהקצתה החברה. כאשר התובע ביקש לבחון אפשרות השקעה במניות – סביר ואף הכרחי שיקבל מידע ביחס למצבת השליטה בחברה ובעלי מניותיה. מכאן אף התבקשה חוות דעת משפטית לעניין זה. חוות דעת שהנתבע התעקש לא למסור. מנגד עמד על כך שהתובע יעביר סך של 700,000 דולר ארה"ב.

(ב) סירוב הנתבע, התחמקותו ותשובותיו לדרישה מלמדים על הנתבע ועל החברה, ותואמים הגדרת בעל מניות המסתיר מידע. התובע ביקש חוות דעת כדלקמן (ההדגשות לא במקור):
"נהיה חייבים לקבל חוות דעת של עורך דין בהונג קונג לגבי דברים בסיסיים (החברה קיימת, רשומה ושהמניות המוקצות נרשמו כדין וחופשיות)"

בתשובה ענה הנתבע בהשתלחות בכתב, ש"אין לחברה עו"ד", ושיש לו (לנתבע) "מקומות טובים יותר" להשקיע את שכר הטרחה מאשר לשלם לעו"ד שימסור חוות דעת. וכלשונו בכתב:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-36468 צים ואח' נ' אטד ואח'

"כפי שהוסבר לך ולעורכי הדין שלכם אינספור פעמים אין לחברה עורך דין המלווה את הפעילות בהונג קונג והמשמעות של הוצאת חוות דעת שכזו הנה הוצאה כספית גבוהה מאוד לחברה, אם תרצו לשאת בעלות – אין לי כל בעיה. אם לא – אני יכול למצוא מקומות טובים יותר להשקיע 20K - 10K דולר. וכן אני מאמין שחוות דעת ע"י עו"ד עלום שם בהונג קונג שאינו באמת מכיר את החברה לא באמת ייתן לך קומפוט"

ולאחר מכן הגדיל הנתבע וטען עוד כנגד המצאת חוות דעת הכוללת התייחסות לבעלי המניות. לדברי הנתבע דווקא עוה"ד שלו "שנחשב לאחד מעורכי הדין המנוסים והטובים בישראל בעסקאות m&a" אמר שהדרישה אינה מקובלת. כך.

ובנוסף, הנתבע ביקש להתחמק מגילוי האמת או לכל הפחות גילוי ביחס לבעלי המניות ולא היסס לרשום כך:

"על כן, אני מציע שתנחה את עורך הדין שלכם לרדת מהעץ שטיפס עליו – ותרגיע אותו שזה לא יפגע בשכר הטרחה שלו".

התנהלות הנתבע מלמדת **כולה התחמקות**. התנהלות של מי שידוע שהוא מסתיר, ואכן לאחר מכן התברר שלא כל ההקצאות נרשמו. התנהלות של מי שמבקש 700,000 דולר להשקעה בחברה "שלו", כשאינו מוכן לחשוף דבר – היא התנהלות מחשידה. היהירות, כך ממש, לזלזל במי שמבקש חוות דעת – אינה במקומה. בוודאי לא ברור מדוע התובע מבקש לקבל לחברה 700,000 דולר ארה"ב – אך מסרב לגלות את האמת בתואנה שהוא "יכול למצוא מקומות טובים יותר להשקיע 20K - 10K דולר" מאשר לפנות לעורך דין. זו, במלוא הכבוד, אינה התנהלות רגילה של בעל דין הגון.

5.4. ובנוסף - שורה ארוכה של התחמקויות מצד הנתבע ממסירת מידע, ושל כשל במידע שנמסר

התנהלות הנתבע לא התמצתה בהסתרת פרטי בעלי המניות. עשרות דפי ההתכתבויות בין הצדדים מלמדים שהנתבע פעל רבות על מנת להתחמק ממתן מידע, להתלונן על עצם הבקשה לקבלת מידע ולדרוש במפגיע תשלום של 700,000 דולר שיועבר ללא מתן מידע. זו אינה התנהלות מעוררת אמון. כך בלשון המעטה. וכך למשל:

(א) דוגמא אחת להתחמקות התובע ממסירת מידע – כבר ביום 17/8/16, עם קבלת הפניה הראשונה ממשרד עוה"ד נשיץ ברנדס אמיר לצורך קבלת מידע – התרעם הנתבע והודיע לאחר כעשרים דקות בלבד כך: "אין סיכוי שאני מתחיל לעבוד עכשיו בלספק לעורך הדין שלכם את כל הניירת הזו" וכן – "כל המהות של העסקה הזו היא סגירה מהירה על בסיס אותם תנאים בדיוק של הסבב הקודם. כך גם סיכמנו. אם לא כך הדברים אז זה משנה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-36468 צים ואח' נ' אטד ואח'

מבחינתנו את כל התמונה". כאן יש לומר שהתגובה המתנגדת למסור מידע אינה תואמת התנהלות של מי שלטעמו מעוניין למסור מסמכים. לא כך מתנהל מי שאינו מסתיר דבר.

(ב) דוגמא שניה להתחמקות התובע ממסירת מידע – איש הכספים של התובע משיב – "זו ניירת שאמורה להיות בחברה". עוד הוא משיב (ההדגשות לא במקור) – "תכין רשימה מה יש ומה אין ונתקדם. הרשימה הזו היא אחרי שהם קיבלו את הדרופבוקס ששלחת שאגב לא מכיל יותר מידי אינפורמציה. אתה לא יכול לצפות שניכנס על עיוור בעסקה הזאת". והנתבע מצידו שב ומתרעם על כך שהוא מתבקש למסור מידע ועדיין באותו יום 17/8/16 מצייין – "שוב, זו לא היתה כוונת המשורר. העסקה הזו צריכה להיות מהירה ופשוטה. זו כל מהותה".

(ג) דוגמא שלישית להתחמקות התובע ממסירת מידע – בהמשך ניתן יהיה לראות שהנתבע סירב אפילו למסור הבהרה משפטית ביחס למהות הבעלות בחברה. בשלב זה ייאמר שגם כאשר הנתבע התרצה, ביום 17/8/16 למסור מידע כלשהו, הוא הגביל זאת רק לדו"חות כספיים וכלשוננו – "דו"חות כספיים זה בסדר אבל לא כל יתר הבולשיט. 99% מזה זה הנפצות של עורכי דין כדי לגבות שכר טרחה". כך טען.

(ד) דוגמא רביעית להתחמקות התובע ממסירת מידע – בפסקה הקודמת צוטטה הסכמת הנתבע להעביר דו"חות כספיים. בפועל גם כאן הוערמו קשיים והוא טען שלא יוכל להמציא דו"חות שכן אלה לא הוכנו, או שכבר נמסרו. וכך ב- 22/8/2016 מצייין הנתבע בתשובה לאיש הכספים של התובע - "דו"חות כספיים של 2015 עוד לא מוכנים. דוח חצי שנתי של 2016 לא מבוקר קיבלתם אם אינני טועה". ובהמשך הוסיף – "אשמח לשוחח ולהסביר" וכן לחץ (ההדגשות לא במקור) – "דבר איתי טלפנית, אנחנו חייבים לסיים הכל השבוע. ללא קשר לאוגוסט ושאר ירקות (קשור לפגישה שהיתה לי בסין עם המשקיע)".

(ה) דוגמא חמישית להתחמקות התובע ממסירת מידע - במסגרת ההתכתבות מיום 22/8/16 ניכר כיצד הנתבע לוחץ ולוחץ על העברת הכספים וההשקעה אף ללא מסירת המסמכים שנדרש. הנתבע מצייין שמשקיע קודם בשם דוד בר "השקיע 500,000\$ לבדו" ממשיך ללחוץ ולציין – "עודד, לוח הזמנים נקבע בגלל מהלכים נוספים שיש חלנו עם משקיעים נוספים", מצייין פעם נוספת – "שוב אני מזכיר: כל הרעיון של העסקה הזו היא שתהיה מהירה". על אותו "דוד בר" שהשקיע 500,000 דולר ועל משקיעים נוספים כבר הוצג בס"ק 5.2 ו-5.3 לעיל. אי הבהירות ביחס לחלקם בחברה ורישומם כבעלי מניות.

(ו) דוגמא שישית להתחמקות התובע ממסירת מידע - כל התנהלותו של הנתבע מלמדת על התנערות מדרישות התובע, תוך הבהרה שיש צורך שהעסקה תהיה מהירה. גם ההתכתבות שהובאה לעיל נערכה לאחר שהנתבע שלח אסופת מסמכים, אליה צירף הערה לפיה – "חלק

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-36468 צים ואח' נ' אטד ואח'

מהדברים שביקשתם לא מופיעים, פשוט לא רלוונטיים או לא קיימים אצלנו". והנתבע, כהרגלו מאיץ בסמנכ"ל הכספים של התובע ומציין שהכוונה הייתה כעסקה מהירה". על כך משיב שמנכ"ל הכספים שעל הנתבע להמציא דו"חות כספיים וכן הדגיש – "נכון שרצינו עסקה מהירה אבל אתה לא מצפה שניכנס בעיוורון מוחלט".

(ז) **שביעית** – ומעבר לכך עלו שאלות רבות ביחס להיעדר הסכמים עם ספקים, ביחס לאחריות שמספקת החברה ללא גיבוי מספקים, ביחס לכך שאין הסכם בין החברה בהונג קונג והחברה בישראל ועוד ועוד.

5.5. סיכום עד כאן

התובע גילה שהעסקה המוצעת והשקעה בחברה, תחשוף אותו לתשלום מס בישראל, תחשוף את התובע לכך שייקבע שהכנסות החברה "נבעו והתקבלו בישראל"; וכן תחשוף לחיוב בתשלום מע"מ בעבור שירותים שניתנים לחברה בהונג קונג; עוד קמה חשיפה לתשלום מיסי ייבוא בישראל.

מעבר לכך – התברר שלא כל המשקיעים בעבר נרשמו כבעלי מניות ושהתובע מסרב למסור חוות דעת ביחס להחזקה במניות החברה. ועוד התברר ששורה ארוכה של שאלות ותהיות שהעלו יועצי התובע נתקלו בזלזול מכוון של הנתבע כשהוא מסרב בפועל למסור מידע. לאחר כל אלה הודיע התובע על סיום המשא ומתן. על כך בפסקה הבאה.

6. הפסקת המשא ומתן והדרישה להשבת הסך של 70,000 דולר ארה"ב

6.1. ההודעה על הפסקת המשא ומתן

(א) ביום 14/9/16 הוציא סמנכ"ל הכספים של התובע הודעה מפורטת בדבר "סיום המו"מ להשקעה בחברה". בהודעה זו פורטה החשיפה לעניין המיסוי וצוין ש"מדובר בחשיפה רלבנטית המשליכה באופן ישיר על כדאיות העסקה". עוד פורט ש"לא קיימים" הסכמים בין החברה הישראלית לחברה בהונג קונג; בנוסף הפנתה ההודעה לכך שלא קיימים כלל הסכמים עם ספקים.

(ב) ועל כל אלה הוסיפה ההודעה וציינה (ההדגשות לא במקור) – "מניות למשקיעים קודמים טרם נרשמו במרשם רשמי בהונג קונג וכי אין לחברה כל כוונה לספק חוות דעת של עורך דין מקומי באשר לקיומה של החברה ו/או העובדה שהמניות המוקצות הן נקיות ומוקצות כדן כמקובל בעסקאות מסוג זה".

(ג) בתשובה ששלח הנתבע למחרת טען שטענות התובע אינן נכונות ואף ציין כך – "מבחינת הנקודות שהעליתם איננו מוצאים בהן עילה לביטול המשא ומתן ובוודאי אינם נושאים

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-36468 צים ואח' נ' אטד ואח'

מרכזיים השונים מההבנה שלכם ו/או מחומרים שנמסרו לכם לפני תחילת בדיקת הנאותות ו/או המשפיעים על כדאיות העסקה כהגדרתכם".

6.2. למען הסר ספק – התובע זכאי להשבת הסך של 70,000 דולר ארה"ב

התובע זכאי להשבת הסך של 70,000 דולר ואין בסיס לטענת הנתבע לפיה לא התקיימו תנאי הסף המחייבים אותו בהשבת הסך של 70,000 דולר. ולעניין זה יובאו הדברים הבאים:

(א) נימוק ראשון ועיקרי לכך שהתובע זכאי להשבת כספו, די בכך שהתגלה מידע שיש בו כדי להשפיע על כדאיות העסקה. הנתבע אישר במיוחד, בחתימתו על כתב הערבות, שהוא ערב להשבת מלוא הסכום ככל "שבמהלך בדיקת הנאותות התגלה מידע שלא נמסר ע"י יובל אטד/ "החברה" שיש בו להשפיע על כדאיות העסקה".

נושא החשיפה למס, החשיפה לתשלום המע"מ ותשלום מיסי ייבוא – הם נושאים שהתגלו במהלך בדיקת הנאותות ועלו רבות בהתכתבות בין הצדדים. אין זה מעלה או מוריד האם הנתבע הסתיר מידע זה טרם תחילת בדיקת הנאותות. די בכך שהתגלה מידע הנוגע לכדאיות העסקה על מנת שהתובע לא יחויב בהשקעת הסך של 700,000 דולר ארה"ב. מעבר לעובדה שהנתבע לא עורר אמון בדרך התנהלותו – הרי אפילו היה הנתבע אדם אמין, עדיין כאשר התגלה מידע חדש – התובע אכן רשאי לא להשקיע בחברה.

(ב) נימוק שני לכך שהתובע זכאי להשבת כספו, הנתבע הסתיר מידע. כך למשל לא גילה שהשקעות קודמות כלל לא נרשמו בדרך של הקצאת מניות. הנתבע סירב למסור חוות דעת המלמדת מי הם בעלי המניות בחברה.

(ג) נימוק שלישי לכך שהתובע זכאי להשבת כספו, הבדיקות העלו כשלים בהתנהלות הנתבע, כאשר החברה בהונג קונג בה הייתה אמורה להתבצע ההשקעה – כלל אינה קשורה בהסכמים עם החברה בישראל וכלל אינה קשורה בהסכמים עם ספקים.

(ד) נימוק רביעי לכך שהתובע זכאי להשבת כספו – התברר שלפחות ביחס לחלק מבעלי המניות אין שום הסכם ורישום – אלא הסכמה על שותפות של 1%. מבלי לציין – 1% לפי איזה שווי חברה ולפי איזו כמות מניות.

(ה) נימוק חמישי לכך שהתובע זכאי להשבת כספו, ומעבר לכל האמור אין להתעלם מהתנהלות הנתבע. כאשר משקיע המבקש להשקיע 700,000 דולר ארה"ב נתקל בתגובה לפיה הנתבע לא ימציא חוות דעת כי יש לו דברים טובים יותר לעשות עם הכסף – הרי הדבר מלמד אף הוא על השותפות העתידית ו"כדאיות ההשקעה"; כאשר הנתבע מסתיר את שותפיו, מסרב להציג הקצאת מניות או חוות דעת ממנה ניתן להבין מי בעלי המניות בחברה – הדבר מלמד אף

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-36468 צים ואח' נ' אטד ואח'

הוא על השותפות העתידית. נסיבות כאלה אך מוליכות משקיע להימנע מהעברת סכום של 700,000 דולר ארה"ב לידי "חברה" של הנתבע.

(ו) **נימוק שישי לכך שהתובע זכאי להשבת כספו** – הנתבע מלין על כך שהתובע ביקש להנפיק אחת מחברותיו בבורסה. אין בכך כל פסול. אין שום מקום להלין על כך שהתובע המשיך בעסקיו. בוודאי לא לאחר התנהלות הנתבע.

אשר על כן – אין כל בסיס לטענת הנתבע לפיה התובע הפר הסכם. אין כל בסיס גם לטענה לפיה לא התקיימו תנאי הסף המחייבים אותו, כערב, להשיב את הסך של 70,000 דולר ארה"ב.

6.3. הנתבע הודה בחובתו להשיב הסך של 70,000 דולר

- (א) לאחר הודעת התובע הגיב הנתבע במכתב ראשון בו ניסה לתרץ עד כמה עמד בתנאי הסף. אך מיד לאחר מכן החל במסכת התחמקויות שארכה שבועות. וכך למשל (ההדגשות לא במקור):
- ביום 25/10/16, לאחר שנשאל אודות החזר הסך של 70,000 הדולר השיב לסמנכ"ל הכספים של התובע כך: **"היי עודד אעדכן בימים הקרובים. תודה"**.
 - לאחר כמעט חודש, ביום 20/11/16, השיב לסמנכ"ל הכספים – **"היי עודד אתקשר אליך מחר"**;
 - ולמחרת ביום 21/11/16, השיב בכתב, מספר פעמים ובמשך שעות שהוא **"עדיין בשיבה"**;
 - לאחר מכן ככל הנראה הוסכם שהסכום יועבר ביום 12/12/16, שכן ביום 14/12/16 פנה סמנכ"ל הכספים את הנתבע והזכיר לו זאת. ובתשובה ענה הנתבע – **"היי אחי. טרם. אני עובד לארגן לכם את הכסף. מקווה ששבוע הבא אוכל לעדכן"**;

אם אכן סבר הנתבע שהוא פטור מהשבת הסך של 70,000 דולר, הרי היה אומר זאת בשלב זה. כך לא נעשה. וההתכתבות והקשר ממשיכים:

- ביום 29/12/16 הודיע הנתבע לסמנכ"ל הכספים של התובע – **"היי אחי אעדכן אותך בתחילת השבוע"**;
- ביום 2/1/17, שב הנתבע וכתב לסמנכ"ל הכספים של התובע – **"היי עודד אם לא יהיו עיכובים או הפתעות מיוחדות אני מעדיף שכבר בשבוע הבא אוכל להשיב לכם את המקדמה. תודה על הסבלנות"**.
- וביום 10/1/17, לאחר שבוע, הודיע הנתבע – **"היי אחי אנחנו ממתינים לסכום גדול שצריך להיכנס לחשבון בכל יום. ברגע שייכנס אעביר אליכם"**.

ושוב יש לומר - אם אכן סבר הנתבע שהוא פטור מהשבת הסך של 70,000 דולר, הרי היה אומר זאת בשלב זה. כך לא נעשה. וההתכתבות והקשר ממשיכים:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-36468 צים ואח' נ' אטד ואח'

- ביום 15/1/17, הודיע הנתבע כך: "יום שלישי הקרוב אנחנו סוגרים הכל סופית. מעריך לכל המאוחר עד ה- 15.1 תקבלו את הכסף";
 - ביום 22/1/17 הבטיח הנתבע בכתב – "השבוע ייסגר";
 - ביום 26/1/2017, הודיע הנתבע – "אין בעיה יש לנו עיכוב";
 - ביום 30/1/17, הודיע הנתבע – "מעדכן אותך היום";
 - למחרת, ביום 31/1/17, הודיע סמנכ"ל הכספים כך: "לצערי אני לא מצליח לקבל ממך תשובות, לכן מחובתי להעביר את הטיפול למחלקה המשפטית. צר לי"
- גם בשלב זה לא טען הנתבע את טענתו המאוחרת לפיה אינו חייב בהשבת הסך של 70,000 דולר. ההיפך הוא הנכון – הצדדים המשיכו להיות בקשר ובאותו יום הועברה הצעה של הנתבע. על כך בפסקה הבאה.

6.4. הנתבע מבקש לשלם את החוב בשלושה תשלומים

ביום 31/1/2017, הציע הנתבע לשלם את החוב בשלושה תשלומים, החל מיום 25/3/17. כלומר – ביום 25/3/17, ביום 25/4/17 וביום 25/5/17.

סמנכ"ל הכספים של התובע הסכים לכך והודיע שהחוב יישא ריבית שנתית של 8%. לאחר מכן נוסח ההסכם להשבת החוב – מה שכונה "הסכם הלוואה". על כך יורחב בפסקה הבאה. בשלב זה רק יודגש שאין מדובר בהסכם נפרד העומד בפני עצמו, או בהסכם הלוואה שבו מועברים לידי הנתבע או החברה סכומי כסף. ההסכם נועד להשבת החוב שהנתבע ערב לו. הנתבע מצידו מנסה לטעון כאילו מדובר בהסכם הלוואה חדש, שכלל לא ערב לו – טענה שאינה עולה בקנה אחד עם העובדות. טענה שאינה צמודה לאמת. טענה שהיא נסיון התחמקות מתשלום הסך של 70,000 דולר – עליו יורחב להלן.

7. החוב נפרס לשלושה תשלומים חודשיים. אין אמת בתואנת הנתבע כאילו אינו חייב

בתשלום בתואנה שמדובר בהסכם חדש וחוב שלא ערב לו

כפי שתואר לעיל – הנתבע הציע ולמעשה ביקש להשיב את החוב בסך של 70,000 דולר בשלושה תשלומים שווים. בעקבות זאת לא ננקטו הליכים מידיים לגביית החוב ונחתם הסכם בין התובע לבין החברה המפרט שהחוב יושב בשלושה תשלומים. אותו הסכם אף הזכיר את ערבותו של הנתבע. על ההסכם חתם בפועל הנתבע, בלוויית חותמת החברה.

אין לקבל טענתו המאוחרת של הנתבע כאילו ערבותו לא חלה על השבת הסך של 70,000 דולר, בתואנה כאילו מדובר בהסכם חדש. לא די בכך שאין מדובר בהסכם חדש – הרי חובו של התובע לא נובע מהסכם זה, אלא מערבותו לסך של 70,000 דולר. דחיית תשלום החוב במספר חודשים לא הפחיתה כהוא זה מהתחייבותו של הנתבע. לעניין זה יובאו הנימוקים הבאים:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-36468 צים ואח' נ' אטד ואח'

7.1. נימוק ראשון מדוע אין לקבל הטענה לפיה מדובר בהסכם חדש שהנתבע לא ערב

לו – הפניה לדוא"ל של הנתבע עצמו מיום 31/1/17

נימוק ראשון ועיקרי לכך שאין מדובר בהסכם חדש שהנתבע לא ערב לו – נובע מבקשתו של הנתבע לפרוע את החוב בשלושה תשלומים. ביום 31/1/2017 עמד החוב על הסך של 70,000 דולר לפירעון מיידי ולא חל בו כל שינוי – למעט בקשת הנתבע לעשות עימו חסד ולדחות גביית החוב כך שייפרס לשלושה תשלומים החל מיום 25/4/17.

7.2. נימוק שני מדוע אין לקבל הטענה לפיה מדובר בהסכם חדש שהנתבע לא ערב לו

– אין מדובר בהסכם הלוואה חדש בו הועברו סכומי כסף חדשים

הסכם פריסת החוב מחודש פברואר 2017 אמנם נשא את הכותרת "הסכם הלוואה", אך לא הועברה בו שום הלוואה לידי הנתבע. אף לא הועברה הלוואה לידי החברה. כל אשר הוסכם הוא דחיית תשלום החוב ופריסתו. לכל היותר ניתן היה להגיד שהדחיה מוסיפה ריבית לסכום ההשבה. לצורך העניין אפילו תתקבל טענה משפטית לפיה כאשר הנתבע חתם על הסכם הפריסה בשם חברה, הוא לא הסכים לריבית בשיעור 8% באופן אישי ולהוצאות, עדיין הדבר לא מפטיר אותו מהתשלום שהתקבל מהתובע. בוודאי שאין מדובר בהסכם הלוואה העומד בפני עצמו ומועברים בו סכומי כסף מהתובע.

7.3. נימוק שלישי מדוע אין לקבל הטענה לפיה מדובר בהסכם חדש שהנתבע לא ערב

לו – הפניה לנוסח ההסכם

גם נוסח ההסכם מבהיר שאין מדובר בהסכם הלוואה העומד בפני עצמו, אלא בהסכמה להשבת הסך של 70,000 דולר אותם העביר התובע. וכך כבר המבוא להסכם קושר בינו לבין הסך של 70,000 דולר ונרשם בו – "והואיל... והלווא נזקק להשיב את דמי הרצינות ללווה" ובהמשך – "והואיל והלווא פנה אל המלווה בבקשה להפוך את תשלום דמי הרצינות להלוואה". כך שברור ומדובר באותו סכום של 70,000 דולר שהנתבע ערב להשבתו.

7.4. נימוק רביעי מדוע אין לקבל הטענה לפיה מדובר בהסכם חדש שהנתבע לא ערב

לו – למעלה מהנדרש הפניה לכתב הערבות המקורי

אפילו היה שינוי כלשהו בעסקה, הרי אין לשכוח כי זו נקשרה על ידי הנתבע עצמו, אמנם כנהל החברה, אך בידיעתו המוחלטת ובהסכמתו. כאן גם יש להפנות לכתב הערבות בו נקבע מלכתחילה כך (ההדגשות לא במקור) - "ערבותי זו חלה אף לגבי כל שינוי, תוספת, תיקון ונספח להסכם רכישת המניות ו/או כל מסמך אחר שיבוא במקומו ו/או בנוסף לו, בין אם נעשו בכתב ובין אם בע"פ, בין אם הובאו לידיעתי ובין אם לאו, לרבות שינויים יסודיים".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-36468 צים ואח' נ' אטד ואח'

יודגש שבפועל לא נעשה שום שינוי בערבות הנתבע. הערבות הייתה ונותרה להשבת הסך של 70,000 דולר. הנתבע ידע זאת היטב שהוא זה שחתם גם על הערבות וגם בשם החברה. אך גם אם היה מקום לטענת הנתבע – הרי ההסכם המקורי צפה ואיין מלכתחילה כל ניסיון להימנע מתשלום החוב.

מכל אלה עולה תמונה ברורה. החוב עמד על הסך של 70,000 דולר ונותר על סכום זה ואין מדובר בהסכם אשר שינה את החיוב או השפיע על הערבות. כאן המקום לציין שביחס לתוספת הריבית, הרי ביחס לזאת ועל מנת לא להוסיף דיון ברכיב שאינו מהותי מבחינה כספית – ייקבע שהחוב לא יישא תוספת של הוצאות או ריבית, למעט הריבית מכח החוק.

8. הנתבע ממשיך אמנם להתחמק מתשלום חובו, אך לא מעלה את גרסתו המאוחרת והחדשה לפיה אינו חייב בתשלום. על כך ועל חשיבות גרסת ראשונית

8.1. גם כאשר הגיע מועד התשלום הראשון של החוב, קרי ביום 25/4/17 – המשיך הנתבע להתחמק מתשלום החוב. והפעם השיב הנתבע כך (ההדגשות לא במקור):

"ביום חמישי האחרון הוגשה בקשת פירוק לחברה. אנחנו לומדים את הפרטים ונעדכן. כרגע הפוקוס שלנו הוא במציאת רוכש לחברה על מנת להמשיך בפעילותה ובקיום התחייבויותיה".

חשוב להדגיש שגם בשלב הזה לא העלה הנתבע את טענתו המאוחרת, כאילו אינו חייב דבר. גם בשלב הזה, כאשר החברה כבר נמצאה בהליכי פירוק – לא נטען שאין כל חוב לתובע. טענת העדר החוב התגבשה מאוחר יותר ובמלוא הכבוד אין לתת בה אמון.

8.2. ביחס לחשיבותה של גרסה ראשונית אל מול גרסה מאוחרת ניתן להפנות אל ע"פ 8449/17 פלוני נ' מדינת ישראל (מיום 16/6/19, נ' סולברג, מ' מזוז וא' שטיין), שם נקבע כך (ההדגשות לא במקור) – **"הכלל הידוע הנקוט עמנו, והוא כי גרסה ראשונה עדיפה בדרך כלל על עדות מאוחרת שבמסגרתה יש ואדם משנה את גרסתו: "אם חוזר בו העד מעדותו המקורית ומעיד את היפוכה, אין הוא עושה זאת בדרך כלל כדי לתקן טעות שטעה בתום-לב, כי אם כדי להשיג מטרה אשר אין לה עם קביעת האמת ולא כלום".**

חשיבות הגרסה הראשונית נכונה גם בהליך אזרחי וגם בהליך פלילי. ביחס להחלת ההלכה גם בהליך אזרחי ניתן להפנות אל ת"א 10738-09-12 (מחוזי ת"א), גלובל טריידינג (גלאט) אפ אקס בע"מ ואח' נ' פרץ ואח' (מיום 3/7/19, כב' השי' ל' ביבלי), שם נקבע כך: **"כאשר מתגלית סתירה בין גרסה מוקדמת שמסר צד לבין גרסה מאוחרת, הרי שחזקה היא שעדותו המוקדמת היא הנכונה וזאת – בין היתר – הואיל ומדובר בגרסה אשר בדרך כלל נמסרת כאשר המוסר אינו מודע לתוצאות המשפטיות של דבריו, בעוד שגרסה מאוחרת יותר לא אחת אינה אלא גרסה אשר "שופצה" לצורך ההליך המשפטי".**

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-36468 צים ואח' נ' אטד ואח'

ולענייננו – הגרסה כפי שעלתה פעם אחר פעם – לא נטען שהנתבע אינו חייב בהשבת הסך של 70,000 דולר. רק הגרסה המובנית המאוחרת, שבה אין לתת אמון, העלתה טענה לפיה אינו חייב בתשלום. טענה שגם היא חסרת בסיס כפי שהובהר לעיל.

9. התביעה הנגדית של הנתבע

9.1. הנתבע טוען שהתנהלות התובע גרמה לחברה הפסד ונזק בסכום העגול של 500,000 ₪. לצרכי אגרה. לתביעה שכנגד אין, במלוא הכבוד, שום ביסוס. בתמצית ייאמר שהנתבע החליט לגולל על התובע את כל רשימת חובותיו – מבלי שהוא מציג אפילו בדל של עילת אחריות של התובע לכך.

9.2. מתחוויר שהתחמקויותיו של הנתבע ממתן הסברים לא היו מקריות. החברה עמדה על עברי פי פחת, שקועה בחובות ואכן בסמוך להתנהלות אל מול הנתבע נכנסה להליכי פירוק. דו"ח חקירה שהזמין התובע גילה לדבריו שהנתבע מצוי בחובות כבדים – אך אין צורך בדו"ח החקירה שכן הנתבע עצמו מעיד על כך.

9.3. הנתבע מתייחס לשורה ארוכה מאוד של תובעים שהגישו כנגדו תביעות. לדבריו התפשר עם אותם תובעים בסכומים של מאות אלפי ₪ לתביעה. וכך בתביעה שהגיש כנגדו בנק המזרחי – התחייב לשלם בפשרה סך של 330,000 ₪; בתביעה שהגיש כנגדו יציל פיננסיים בע"מ – הוא התחייב לשלם בפשרה סך של 450,000 ₪; בתביעה שהוגשה על ידי בנק דיסקונט התחייב לשלם בפשרה סך של 249,480 ₪ ומעבר לכך תביעות של עיריית ראשון לציון שבה התחייב לשלם בפשרה סך של 59,500 ₪ ועוד סך של 55,000 ₪ לתובעת בשם סיוון שמאי ועוד עשרות אלפי ₪ לתובעים שונים.

9.4. הנתבע החליט שבכל חובותיו האישיים חייב דווקא התובע. ומדוע? מכיוון שלא השקיע בחברה. קשה שלא להשתומם על התביעה שכנגד המופרכת שהוגשה. הנתבע, כדרכו בדיון כולו, מפריח טענות לאוויר העולם ללא כל ביסוס. קשה להבין כיצד תובע שכנגד מגיע לשלב הגשת הראיות ולא מגיש דבר. וכך:

- לא הוגש שום דו"ח חשבונאי המתייחס לנתבע או לחברה;
- לא הוגש שום דו"ח חשבונאי המבקש ללמד על כך שנקלע לחובות עתק בגלל מספר שבועות של בדיקת נאותות;
- הנתבע, שהאמת אינה נר לרגליו כפי שהוכח – התחמק אפילו מהגשת כתבי התביעה הרבים להם טען ומהגשת הסכמי הפשרה. ובכך הערים על בית המשפט טענות שאפילו הוא נמנע מהוכחתן;
- הנתבע התלונן על כך שהוטל עיקול על נכסיו – אך עיקול זה הוטל כדין ובהליך משפטי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-36468 צים ואח' נ' אטד ואח'

הנתבע שהאמת אינה נר לרגליו, לא היסס לטעון שהקשר עם התובע מנע ממנו השקעות אחרות. היכן אותן השקעות? מי היו המשקיעים האחרים? כיצד לא הוצגו אותם משקיעים, או מסמכים שהועברו מהם? או התכתבויות כלשהן? כל טענותיו של הנתבע לא הוכחו. הוא אפילו לא ניסה להוכיח אותן אלא הסתפק בהגשת תביעה שכנגד מופרכת.

9.5. התביעה שכנגד שהגיש הנתבע לא תורמת לאמינותו. תביעה על סך של 500,000 ₪ אשר גררה להתדיינות מיותרת כשהנתבע אפילו לא מציג ראיות לתביעתו. כשהנתבע טוען לחוב אישי אליו בשל חובות של החברה שקרסה אך ממשיך להסתיר את ספרי החשבונות של החברה.

9.6. לסיכומה של התביעה שכנגד יש להפנות לכך שדבר לא הוכח בה. לא הוכחו ההפסדים הנטענים. לא הוכח כיצד ההפסדים קשורים דווקא לתובע. לא הוכח שאילו היה התובע משקיע סכום מסוים, ההפסדים היו נמנעים ובעיקר לא הוכח מדוע היה על התובע להשקיע כספו הטוב בחברה שלא ידוע מי היא ואשר קרסה מיד.

10. הסכום בו יש לחייב את הנתבע

לאור האמור לעיל יש לחייב את הנתבע בהשבת הסך של 70,000 דולר ארה"ב, בהתאם לשער של 3.821 ₪ לדולר ובסך הכל – 267,470 ₪ ($70,000 \times 3.821 = 267,470$ ₪). לסכום זה יש להוסיף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום 8/8/16, מועד התשלום, ועד למועד התשלום בפועל. לצורך העניין ולאור האמור בסעיף 7.2 לעיל מועמד החוב בפסק הדין על סכום זה.

11. סוף דבר

הנתבע ערב להשבת הסך של 70,000 דולר ארה"ב ויש לחייבו בסכום זה. בנוסף – התביעה שכנגד הוגשה ללא שום ביסוס, ללא ראיות משכנעות ומבלי שאפילו הוצב מסד לדיון בה. אשר על כן נקבע כדלקמן:

(א) התביעה מתקבלת באופן חלקי ואני מחייב את התובע בתשלום הסך של 267,470 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום 8/8/16 ועד למועד התשלום בפועל.

(ב) בנוסף אני מחייב את הנתבע בתשלום הוצאות משפט ושכר טרחת עו"ד בגין התביעה, בסך כולל של 30,000 ₪, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק ממועד פסק הדין ועד למועד התשלום בפועל.

(ג) התביעה שכנגד, בסך של 500,000 ₪ - נדחתה. אני מחייב את הנתבע והתובע שכנגד בגין דחיית התביעה שכנגד בתשלום הוצאות משפט ושכר טרחת עו"ד בסך כולל של 15,000 ₪

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 17-05-36468 צים ואח' נ' אטד ואח'

בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום 10/1/18, מועד הגשתה ועד למועד התשלום בפועל. למען הסר ספק חיוב זה הוא עצמאי ובנוסף לחיוב בגין קבלת התביעה העיקרית.

ניתן היום, כ"ח ניסן תש"פ, 22 אפריל 2020, בהעדר הצדדים.

אביים ברקאי, שופט